

АЗӘРБАЙЧАНЫН БӘХТИЈАРЫ

БӘХТИЈАР ВАЊАБЗАДӘНИН ҮӘЛАТЫ,
ЈАРАДЫЧЫЛЫГЫ ВӘ ИЧТИМАИ ФӘАЛИЈӘТИ
НАГГЫНДА МӘГАЛӘЛӘР ТОПЛУСУ

«Азәрбајҹан» нәшријјаты
Бакы — 1995

РИММА КАЗАКОВА

БӘХТИЈАР ВАҢАБЗАДӘ — 60

Мұғарипә илләрнә Азәрбайжан дивизијасының кечдији дөјүш гәһрәмәнлығы жолуна һәср олунмуш «416» поемасында белә сәтирләр вар:

Вуруланда бяз һәјатта
Бәнд олурт.
Догуларкын вурулмуруг.
Вуруланда докулурт.

Бү сәтирләрин мүәллифинин 60 јашы тамам олур. Шаир өмрүнүн бүтүн өтән күнләри кими, юбилеј күнү, һәнгәтән, онун јениндеги докуларында күнлачагдыш. Мән инсанлара, һәјата вә инчәсәнәтә шаирин үрән гәрәп күчүлү, чылбырын вә утанчаг, вурғын вә мә'сүм севкийлә долу олан башга бир үрек танымырам. Бәхтијар — хошбахт демәкдир. Йәғин ки, шаирин вә онун охучулашыны эсл шохбахтији до маһән Бәхтијар ше'ринә ганаң вәрән бу гүдәртли севкийдир.

Бу илин язында мәнә Суријаның Нәләб шәһәрнәдә Нәсимиңнен түрбосын көстәрдилар. Јашадыры амансыз дөврдә ичтимаи әдалатлизилә гаршилә етираз сәснин учалтдығына көрә шаирин дәрисин дыри-дыри сојумшулар. Халг шаирин өлүмүнә ястутуб, ону дағын етди вә она бәсләдији бөյүк севки вә миннэттарлығыны горујуб сахналады. Мән ўсјанкар шаирин сојуг сөн мәнзилини баһыб сунан таляєни дүшүндүм. Нәсимиңнен хатирасы онунда баш әдијим заман жадымда дүшән илк адам о бөյүк фикир адамы ила ганы бир, чаны бир, лакин она даңа чох рүйән яхын, дөфма олан Бәхтијар Ваңабзәдә олду. Әкәр бу күн биз гәләм саһибләри арасында үрәйнин дәрисин сојулан бир адам варса, о, мәнә Б. Ваңабзәдәдир.

О, бу вахта гәрәп чох иш көрүб. Әкәр достларның башына јығылдыры үйбilej зияфәттәндә онун чохсајлы хидматләри садалансајды, намиы разылыгla башыны тәрпәдәр, јалныз бир нәфәр — Бәхтијарын өзү наразы галарды. Мәнлисин эн шәропфли јеринде аյлашидирләнб үй арыг, ярашиглы чә чиддә шаир, элинин зәниф һәрәкәти ила онун рүтбәләринни вә хидматларини ачыгылајан сөзәрни ахыныны сахламага чөндәдәр, онун гајнар шабалыды қезләрни ачы мәзәммәтлә па-

рылдарды. Бир сөзлә, тәвазәкарлыг бу адамын ганында, чанындашыр. Онун гәлән жалызы жарадычылыг овгаты ила кекләнниб. Пастернакын тә'бири ила десак, «...мәглубијәттән гәләбәндән сон өзүн фәргәләндирмәмәлісән».

Бәли, Б. Ваңабзәдә нағында истәдијин гәдәр хош вә јүкәк сөзләр демәр оларды. Ахы о, өзү тәбиэтән хейирхандыр вә бу хейирханлығы саҳавәттә пајлајыр. Башгаларының дәрдинә шәриклик вә гәйғи, инсанын тајеј үчүн тақча һајат не'мәтләри дејил, һәм дә бу не'мәтләрни нечә алда едилмәси, инсанын вичданынын вә нијјәтләринин сағылығы бахымындан нараһатлыгы онун тәбиэтине хас әзәмәтләрдир.

Мән Бәхтијар Ваңабзәдәј мүәллим дејирим, чүнки онун ше'рләрнин охуяжды, жахуд тәрчумә едәнди ондан өјәнирдим вә өјөнирдим. Онун кими эсл мүәллимдән жалызы өз сөнатини чилаламағы јох, үрәјин е'тигад етдији чидди, вичдан ганулырны мәнинсөйирсән...

Бәхтијар Ваңабзәдә — бөյүк вәтәндашдыр. О, эмәк вә дөјүш гәһрәмәнлығыны, умуми ишә хидметин көзәллийни, өмүмийтин инсан наминә севмәје вә ишләмәје назыр оланларнын үзүнә ачыг олан һармонаисыны вәсф едир.

Шаһад јашанымыннан үлләрни үрәйин дејүнүтүс ила өлчүр вә бу — дәгиг, дүзкүн өлчүдүр. Бәли, бяз үрәк дөјүнәндә, ағры-јаңда вә һөкм едәнди, инифрат едәнди вә севәнди јашајырыг! Лагејдлик — өлүмдүр.

Шаһадым, билдирип вахта һәддини,
Дәли далгалары мән яра-яра
Шаһадым,
еш олсун вахтын һәддини
Өзүнә сыгдыран чырпынтылары.

Өз адымдан вә Бәхтијар поезијасыны севәнләрин адымдан онун нараһат, арамсыз, дәли-долу үрәјине «сағ ол» демәк истијириәм!

Бәхтијар... Мән өзүмү әбәди шакирди сандырым шаирни, садәчә олараг, адыјла чагырдым. Лакин бу һөрмәтсизлик дејил. Заманын образыны сонсузлуғун ахарында сөзә һәжек етдириәнләрин һамасыны, беләчә, садә вә мөһтәшәм поезија-нын эн ады ила чагырмышулар.

Бизим Бәхтијар, шүбәнсиз, буна лајигдир.

«Литературнаја газета», 1985, 21 август.